

ROYAUME DE BELGIQUE

KONINKRIJK BELGIE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, quatrième chambre, saisi par le Ministre des Transports, le 10 juillet 1998, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté ministériel "modifiant l'arrêté ministériel du 21 juin 1979 portant réglementation des licences civiles de pilote d'hélicoptères", a donné le 9 novembre 1998 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 10 juli 1998 door de Minister van Vervoer verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van ministerieel besluit "houdende wijziging van het ministerieel besluit van 21 juni 1979 houdende regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van helikopters", heeft op 9 november 1998 het volgende advies gegeven :

EXAMEN DU PROJET

Préambule

Alinéa 3

Dans le texte néerlandais il y a lieu d'écrire :
"... , inzonderheid op artikel 31, gewijzigd bij ... , en op
de artikelen ...".

Alinéa 4

Il convient de viser l'arrêté ministériel du
21 juin 1979 avec son intitulé exact, soit en écrivant
"hélicoptères" au lieu de "avions".

Comme il a déjà été rappelé précédemment par la
section de législation du Conseil d'Etat à propos d'un autre
texte (1), il convient de viser les textes en mentionnant
les modifications expresses encore en vigueur apportées à
ceux-ci. Comme l'arrêté ministériel du 21 juin 1979 portant
réglementation des licences civiles de pilote d'hélicoptères
a été modifié par l'arrêté ministériel du 24 mars 1997, il
convient de mentionner cette modification.

(1) Voir l'avis L. 26.511/4, donné le 24 septembre 1997,
sur un projet devenu l'arrêté ministériel du 8 janvier
1998 modifiant l'arrêté ministériel du 23 juin 1969
portant réglementation des licences civiles de pilote
d'avions (publié au Moniteur belge du 25 février 1998,
p. 5147).

Dispositif

Articles 1er à 5

La rédaction de ces dispositions est ambiguë.

D'abord, il ne ressort pas de la phrase liminaire si l'intention est de compléter le dernier alinéa de chacune des dispositions modifiées ou si l'on souhaite les compléter par un alinéa nouveau.

Par ailleurs, on ne peut déterminer si "l'aptitude" qui est visée est celle certifiée par la déclaration d'un instructeur, ou si au contraire, elle vise également les "conditions médicales prescrites". Selon le fonctionnaire délégué, c'est la première hypothèse qui correspond à l'intention de l'auteur du projet.

Enfin se pose la question du titulaire d'une licence qui n'aurait pas fait constater son aptitude avant la date d'échéance du renouvellement de la licence.

Selon le fonctionnaire délégué, l'intéressé doit dans ce cas solliciter une licence d'entraînement lui permettant de démontrer auprès d'un instructeur qu'il a conservé les aptitudes requises. Celles-ci peuvent donc encore être certifiées après la date d'échéance de la licence.

.../...

De l'accord du fonctionnaire délégué, l'article 1er serait, dès lors, mieux rédigé comme suit :

"Article 1er. A l'article 7, alinéa 3, de l'arrêté ministériel du 21 juin 1979 portant réglementation des licences civiles de pilote d'hélicoptères, les mots "au plus tôt trois mois avant la fin de la validité de la licence," sont insérés entre les mots "certifiant" et les mots "le maintien des aptitudes.".

Les articles 2 à 5 seront, mutatis mutandis, rédigés de la même manière.

Article 6

1. Mieux vaut grouper les alinéas 1er et 2 de l'article 25 en projet en un seul alinéa rédigé comme suit :

"Pour chaque session de l'épreuve de connaissances générales organisée en vue de l'octroi de la licence de pilote de ligne, le directeur général de l'administration de l'aéronautique, constitue un jury, présidé par lui-même, et composé en outre de personnes figurant sur la liste visée à l'article 24.".

L'attention est attirée sur le fait qu'une telle rédaction, tout comme d'ailleurs celle de l'auteur du projet, n'autorise pas, contrairement au texte actuel, le directeur général de l'administration de l'aéronautique à déléguer la présidence de ce jury.

.../...

2. Par ailleurs, la lecture conjointe de l'alinéa 4 (devenant l'alinéa 3) de l'article 25 en projet, de l'article 26 et de l'annexe III, point I, sous "règlement de l'épreuve", point II, ne permet pas de déterminer si dans l'hypothèse des examens de repêchage, une nouvelle délibération du jury s'impose, ou si, au contraire, les examinateurs désignés peuvent décider seuls. Mieux vaudrait le préciser.

3. Dans l'article 25 en projet, il convient d'écrire "annexe" avec une minuscule.

Article 7

1. Il convient de rédiger la phrase liminaire comme suit :

"Art. 7. Dans l'annexe II, point I, du même arrêté, les mots «Est dispensé des épreuves de connaissances générales visées aux a) b) f) g) et h) le candidat qui a satisfait à l'épreuve de connaissances générales prévue pour l'octroi de la licence de pilote professionnel d'avions» sont remplacés par les mots suivants :

"...".".

2. Dans le même article, dans le texte en projet, il convient d'insérer une virgule entre les lettres qui identifient les épreuves de connaissances générales visées,

.../...

ainsi que d'écrire "à l'annexe III, point I" au lieu de "à l'annexe III".

Article 8

Dans le texte en projet, il convient d'écrire "à l'annexe II, point I, ou III, point I," au lieu de "à l'annexe II ou III au présent arrêté".

Article 9

Le texte néerlandais de l'article 9 devrait être rédigé ainsi qu'il est proposé dans la version néerlandaise du présent avis.

ONDERZOEK VAN HET ONTWERPAanhefDerde lid

Men schrijve : "..., inzonderheid op artikel 31, gewijzigd bij ..., en op de artikelen ...".

Vierde lid

Naar het ministerieel besluit van 21 juni 1979 moet worden verwezen door het juiste opschrift ervan op te geven, dat wil zeggen door "helikopters" te schrijven in plaats van "vliegtuigen".

Zoals de afdeling wetgeving van de Raad van State reeds eerder heeft opgemerkt (1), dient naar regelingen te worden verwezen met vermelding van alle uitdrukkelijke, nog geldende wijzigingen die daarin zijn aangebracht. Aangezien het ministerieel besluit van 21 juni 1979 houdende regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van helikopters gewijzigd is bij het ministerieel besluit van 24 maart 1997, behoort die wijziging te worden vermeld.

(1) Zie advies L. 26.511/4 dat op 24 september 1997 is gegeven over een ontwerp dat het ministerieel besluit van 8 januari 1998 is geworden houdende wijziging van het ministerieel besluit van 23 juni 1969 houdende regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van vliegtuigen (bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 25 februari 1998, blz. 5147).

Bepalend gedeelteArtikelen 1 tot 5

Deze bepalingen zijn onduidelijk gesteld.

In de eerste plaats blijkt uit de inleidende zin niet of het de bedoeling is het laatste lid van elk van de te wijzigen bepalingen aan te vullen dan wel of men die bepalingen met een nieuw lid wenst aan te vullen.

Voorts kan niet worden nagegaan of de "geschiktheid" waarvan sprake is de geschiktheid is die bevestigd wordt door de verklaring van een instructeur dan wel of die term integendeel ook verwijst naar de "voorgeschreven medische eisen". Volgens de gemachtigde ambtenaar stemt het eerste geval overeen met de bedoeling van de steller van het ontwerp.

Ten slotte rijst het probleem van de houder van een vergunning die zijn geschiktheid niet zou hebben laten vaststellen vóór de datum waarop de vergunning uiterlijk hernieuwd diende te worden.

Volgens de gemachtigde ambtenaar dient de belanghebbende in dat geval een oefenvergunning aan te vragen aan de hand waarvan hij aan een instructeur kan bewijzen dat hij de vereiste vaardigheden nog steeds bezit. Die vaardigheden kunnen dus nog na de vervaldatum van de vergunning worden bevestigd.

.../...

De gemachtigde ambtenaar is het ermee eens dat artikel 1 dan ook beter als volgt zou worden gesteld :

"Artikel 1. Artikel 7, derde lid, van het ministerieel besluit van 21 juni 1979 houdende regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van helikopters, wordt vervangen als volgt : "Bij gebrek aan die ervaring kan de vergunning worden hernieuwd op vertoon van een verklaring, uitgereikt op zijn vroegst drie maanden voor het verval van de geldigheid van de vergunning, en waarin een instructeur het behoud van de geschiktheid bevestigt.".

De artikelen 2 tot 5 behoren mutatis mutandis op dezelfde wijze te worden gesteld.

Artikel 6

1. Het eerste lid en het tweede lid van het ontworpen artikel 25 zouden beter tot één als volgt luidend lid worden samengevoegd :

"Voor elke periode waarin een examen over de algemene kennis wordt georganiseerd met het oog op het toekennen van de vergunning van lijnbestuurder, stelt de directeur-generaal van het bestuur der luchtvaart een examencommissie samen, waarvan hij de voorzitter is en die voorts bestaat uit personen vermeld op de lijst bedoeld in artikel 24.".

.../...

De aandacht wordt er op gevestigd dat zulk een redactie, trouwens net als die voorgesteld door de steller van het ontwerp, in tegenstelling tot de huidige tekst, de directeur-generaal van het bestuur der luchtvaart niet de mogelijkheid biedt het voorzitterschap van die commissie aan iemand anders op te dragen.

2. Daarenboven kan uit het in onderlinge samenhang lezen van het ontworpen artikel 25, vierde lid (dat het derde lid wordt) met artikel 26 en bijlage III, punt I, onder "Reglement van het examen", punt II, niet worden opgemaakt of in het geval van herexamens een nieuwe delibératie van de examencommissie vereist is dan wel of de aangewezen examinatoren, daarentegen, alleen kunnen beslissen. Zulks zou gepreciseerd moeten worden.

3. In het ontworpen artikel 25, derde en vierde lid (die het tweede en het derde lid worden) dienen de woorden "zittijd", "jury" en "aangeduid" respectievelijk te worden vervangen door de woorden "examenperiode", "examencommissie" en "aangewezen". Voorts dient "bijlage" te worden geschreven zonder hoofdletter.

Artikel 7

1. De inleidende zin behoort als volgt te worden gesteld :

.../...

"Art. 7. In bijlage II, punt I, van hetzelfde besluit worden de woorden "Wordt van de examens over algemene kennis, bedoeld bij a) b) f) g) en h), ontheven, de kandidaat die voldaan heeft bij het examen over algemene kennis voorzien voor het verkrijgen van de vergunning van beroepsbestuurder van vliegtuigen" vervangen door de volgende woorden :".

2. De ontworpen tekst zou beter als volgt worden gesteld :

"Van de in a), b), f), g) en h) vermelde examens over algemene kennis wordt vrijgesteld de kandidaat die geslaagd is voor het examen over algemene kennis dat is voorgeschreven voor het verkrijgen van de vergunning van beroepsbestuurder van vliegtuigen of van de vergunning van lijnbestuurder.

Van de examens over algemene kennis wordt vrijgesteld de kandidaat die geslaagd is voor het examen over algemene kennis voorgeschreven in bijlage III, punt I."

Artikel 8

De ontworpen tekst dient als volgt te worden gesteld :

"Van de examens over algemene kennis wordt vrijgesteld de kandidaat die geslaagd is voor het examen over algemene kennis voorgeschreven in bijlage II, punt I, of bijlage III, punt I."

.../...

Artikel 9

Artikel 9 dient als volgt te worden gesteld :

"Art. 9. In het opschrift van bijlage V bij hetzelfde besluit vervallen de woorden "of de hernieuwing".".

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs
de Heren

R. ANDERSEN,

président de chambre,
kamervoorzitter,

C. WETTINCK,
P. LIENARDY,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

P. GOTHOT,

assesseurs de la
section de législation,
assessoren van de
afdeling wetgeving,

J. van COMPERNOLLE,

Madame
Mevrouw

M. PROOST,

greffier,
griffier.

Le rapport a été présenté par
M. L. DETROUX, auditeur adjoint.
La note du Bureau de coordination a
été rédigée et exposée par
M. C. AMELYNCK, référendaire
adjoint.

Het verslag werd uitgebracht
door de H. L. DETROUX, adjunct-
auditeur. De nota van het Coör-
dinatiebureau werd opgesteld
en toegelicht door de
H. C. AMELYNCK, adjunct-
referendaris.

La concordance entre la version
française et la version néerlandai-
se a été vérifiée sous le contrôle
de M. R. ANDERSEN.

De overeenstemming tussen de
Franse en de Nederlandse tekst
werd nagezien onder toezicht van
de H. R. ANDERSEN.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

M. PROOST

R. ANDERSEN